Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain ja kolttalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta HE 164/2022 vp

Kiitos lausuntopyynnöstä. Asiantuntijalausunto koskee ainoastaan esityksestä maatalouden rakennetuista annetun lain muuttamisesta.

Lakiin esitetyt muutokset ovat kannatettavia. Haluamme kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

Lakiesityksen 6 §:n toisessa momenttiin lisätty valtiontakaus on lähtökohtaisesti hyvä asia. Se lisää mahdollisuuksia sukupolvenvaihdosten toteuttamisen yhteydessä. Valtiontakaukseen liittyy kuitenkin riski, että sukupolven vaihdoksissa jatkaja joutuu maksamaan kaupan kohteena olevasta tilasta ylihintaa, jos kauppa mahdollistuu valtiontakauksen avulla. Lähtökohtaisesti tilakauppojen toteutuksessa kaupan kohteen pitäisi olla riittävä vakuus.

Ammattitaitovaatimuksen poistaminen ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävistä investoinneista, maatilan energiainvestoinneista tai eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävistä investoinneista pykälässä 8, helpottaa näiden investointien toteuttamista tilanteissa, joissa ammattitaitovaatimus ei täyty. Tämä ei välttämättä lisää juurikaan tuettavien investointien määrää, sillä lähes kaikilla viljelijöillä ammattitaitovaatimus täyttyy.

Lakiesityksen 13 §:ään esitetty muutos, jolla mahdollistetaan investoinnin aloittaminen tukihakemuksen jättämisen jälkeen omalla riskillä, tuo joustavuutta tukien hakemiseen. Tämä voi helpottaa ruuhkaa hakujaksojen päättymisen yhteydessä kun, etenkin selkeät hankkeet voidaan niin halutessa aloittaa heti hakemuksen jättämisen jälkeen. Lakiesitys jättää kuitenkin tulkinnanvaraa siihen, milloin hanke katsotaan aloitetuksi. Etenkin tilanteessa, jossa investoinnille haetaan investointitukea ja investointi aloitetaan hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta hankkeelle ei kyseisellä hakemuskierroksella myönnetä investointitukea valintamenettelyn jälkeen, vaikka se muuten olisi tukikelpoinen hanke. Voiko hanke saada enää seuraavalla hakukierroksella tukea, jos se pärjää valintamenettelyssä paremmin ja sille myönnettäisiin investointituki, mutta hanketta on aloitettu jo ensimmäisen tukihakemuksen jättämisen jälkeen?

Lisäajan hakeminen määräajan umpeutumisen jälkeen (19 §) luo turvaa ja joustavuutta yllättävien tilanteiden varalle.

Tukien hakemisen muuttaminen kokonaan sähköisesti, kuten pykälän 29 muutoksessa esitettään, on hyvä asia. Se helpottaa myös asiantuntijatyötä, sillä työtä tehdään muutenkin paljon sähköisesti. Lisäksi on todettava, että jos tuenhakija ei kykene jättämään hakemusta sähköisesti, onko hän tuelle oikeaa kohderyhmää? Erityisesti huolta aiheuttaa lain muutosten aiheuttamat muutokset järjestelmiin, joiden kautta tukia haetaan. Muutokset aiheuttavat katkoksen tuki hakuun ja viivästyessään pahimmillaan aiheuttavat merkittävän katkoksen maatalouden investointien toteutukseen.

Lakiesityksen 35 §:ssä esitetty muutos lisää myöskin joustavuutta ja mahdollistaa yrittäjälle nuoren viljelijän aloitustuen maksun ajoittamisen itselleen sopivaksi.

Peruskuivatustoiminnan tukemisen liittäminen saman lain alle muiden maatalouden rakennetukien kanssa selkiyttää tukiin liittyvää kokonaisuutta.

ProAgria Keskusten Liitto ry. Urheilutie 6, PL 251, 01301 VANTAA Puh./Tel. +358 20 747 2400
ProAgria Centralernas Förbund Idrottsvägen 6 D, PB 251, FI–01301 VANDA, FINLAND etunimi.sukunimi@proagria.fi
Association of ProAgria Centres Urheilutie 6 D, P.O. Box 251, FI–01301 VANTAA, FINLAND proagria.fi
Kotipaikka Vantaa / Hemort Vanda / Place of domicile Vantaa Y-tunnus 0201666-3

Lisäksi haluamme nostaa esille huolen rakennetukiin kohdistettavien varojen riittävyydestä. Viimeisen vuoden aikana investointikustannukset ovat nousseet rajusti, mikä vaikuttaa rahoituksen tarpeeseen.

Limingassa 12.10.2022

Petri Koivisto
Kehityspäällikkö
Talouspalvelut
ProAgria Keskusten liitto
petri.koivisto@proagria.fi
p. 0438266491